

SUDSKA KRONIKA: SLUCAJ ORIC

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Obrana je svoj dokazni postupak zapocela u nadi da ce joj zalbeno vijece dozvoliti da ga produzi i pozove vise svjedoka

Branioci srebrenickog ratnog zapovjednika Nasera Orica poceli su proslog tjedna svoj dokazni postupak pomalo preko volje, jer su suci prije toga odbacili njihov prijedlog da se sudjenje obustavi dok zalbeno vijece ne donese presudu koja se tice odluke o smanjenju broja svjedoka i vremena predvidjenog za obranu.

Oricevi su advokati namjeravali da za osam mjeseci izvedu 73 svjedoka, ali im je sudsko vijece proteklog tjedna odobrilo svega 19, uz napomenu da bi svjedocenja trebala biti okoncana za svega devet tjedana.

Prema rijecima samih sudaca, ova drasticna smanjenja posljedica su cinjenice da je pred sudom vec dovoljno bilo rijeci o mnogim pitanjima koja otvara optuznica, uslijed cega bi nova saslanja povodom istih dokaza predstavljala puko gubljenje vremena.

No, nakon sto su Oricevi branioi – Vasvija Vidovic i Dzon Dzouns (John Jones) – proslog tjedna ostro protestirali, zaprijetivsi da ce cak odustati od citavog dokaznog procesa, sudsko vijece je broj mogucih svjedoka ipak povecalo na 30, dok je vremenski okvir ostao nepromijenjen – devet tjedana. I tako su se ovoga tjedna pred sudom pojavila prva dva svjedoka.

Prvo je pred sudsko vijece 4. srpnja/jula nakratko izašla koordinatorica Oricevog istraznog tima, Edina Becirevic, koja je potvrdila autenticnost oko 400 dokumenata koje je obrana podnijela uoci pocetka ove faze sudjenja.

Drugi svjedok, funkcionar bosanskih Muslimana Izet Redzic – koji je u vrijeme rata boravio u Tuzli – podrobno je govorio o tome kako u Srebrenici, u razdoblju na koji se odnosi Oriceva optuznica, nije postojala prava vojna struktura. On je potvrdio jednu od osnovnih teza obrane, po kojoj su oruzane snage unutar grada koji se nalazio pod opsadom zapravo bile “slabo organizirane grupe naoruzanih ljudi kojima su zapovijedali brojni lokalni zapovjednici”, te da su se potonji odbijali povinovati bilo kakvoj sredisnjoj komandi.

Redzic je sudcima rekao da su lokalni zapovjednici “vise vremena provodili u medjusobnim borbama za prevlast, nego u organiziranju linija obrane za zastitu civila”.

Oric je optuzen po principu zapovjedne odgovornosti, a zbog zlocina koje su tokom 1992. i 1993. navodno pocinile jedinice pod njegovim zapovjednistvom. Njega se po sest tocaka optuznice tereti za pljackanje, oduzimanje i unistavanje srpske imovine u izvjesnom broju srebrenickih sela, kao i za ubojstvo i mucenje srpskih zatocenika, koji su se u tom razdoblju dogodili u gradskom zatvoru.

Medjutim, 8. lipnja/juna ove godine – kada je okoncан dokazni postupak optuzbe – suci su jednoglasno odbacili dvije od sest tocaka optuznice, koje se ticu pljacke javne i privatne imovine.

Na samoj statusnoj konferenciji koja je uoci pocetka dokaznog postupka obrane odrzana 1. srpnja/jula – predsjedavao je sudac Karmel Agijus (Carmel Agius) s Malte – sudsko vijece je ponudilo i dodatno obrazlozenje svoje odluke o smanjenju broja svjedoka obrane: “Suci su culi vec dovoljno toga . . . sto

vasem klijentu ide u prilog.”

Stavise, suci su nabrojali osam pitanja o kojima se “obrana ne mora izjasnjavati”. Prvo od njih tice se politicke i vojne pozadine “velikog broja napada koje su snage bosanskih Srba izvrsile na sela bosanskih Muslimana”.

Osim toga, branioci nece morati da se bave ni “ubojstvima i mucenjima bosanskih Muslimana . . . od strane bosanskih Srba”, pitanjima koja se odnose na “politiku 'etnickog ciscenja' koju su provodile politicke i vojne vlasti bosanskih Srba”, kao ni “genocidom koji je nad bosanskim Muslimanima 1995. godine pocinjen u Srebrenici”.

Suci su saopчили i da nisu neophodni nikakvi novi dokazi koji bi se ticali izvjesnih aspekata situacije koja je vladala u tom gradu: “pozitivnog tretmana Srba u srebrenickim bolnicama”; cinjenice da je Srebrenica “bila pod neprekidnom opsadom, kao i zracnim i artiljerijskim napadima”; te “kriticnih uvjeta pod kojima je stanovnistvo bilo prinudjeno zivjeti . . . ukljucujuci oskudicu u hrani, lijekovima . . . struji i telekomunikacijama”.

Posljednja dva pitanja o kojima vise nece biti rijeci odnose se na “vojnu nadmoc Srba” i “neminovnost” muslimanskih napada na srpska sela u okolini Srebrenice radi osiguravanja hrane, oruzja i lijekova – odnosno, radi pukog prezivljavanja.

Branioci su izrazili strahovanja da sudacka odluka predstavlja posljedicu pritiska koji se na Tribunal vrsi zbog postojanja takozvane “izlazne strategije”, kojom je predvidjeno da sva sudjenja budu okoncana do 2008. No, sudsko vijece je to odlucno negiralo.

Oricevi su branioci takodjer upozorili i da naznaceno suzavanje prostora obrani “nema odgovarajucu pravnu osnovu”, te da se optuzbi na taj nacin ipak ostavlja dovoljno manevarskog prostora da, ukoliko to zeli, svako od pobrojanih pitanja ipak ponovo otvori tokom unakrsnog ispitivanja.

Okolnost da su suci bili mnogo blagonakloniji prema tuziocima – kojima je bilo odobreno izvodjenje 50 svjedoka tokom osam mjeseci – pobudila je medju promatracima i sumnje u pravednost citavog sudjenja.

“Ono sto me najvise zbunjuje jeste cinjenica da je optuzbi odobreno iznosenje lose pripremljenog slucaja, dok se od obrane trazi savrsena priprema”, izjavio je Edgar Cen (Edgar Chen), suradnik Koalicije za medjunarodnu pravdu.

Neki promatraci proslotjedne konferencije izjavili su kako je radikalnim skracenjem dokaznog postupka – kojim je braniocima odobrena tek cetvrtina vremena koje su prethodno potrosili tuzioci – obrani zapravo poslan signal da je dokazni postupak optuzbe bio toliko los da i nije potrebno nikakvo pobijanje prethodno iznesenih navoda.

Iako i Cen tvrdi da je to moguće, on se protivi brzopletom zakljucivanju: “Tuzilastvo je izvelo 50 svjedoka, od kojih je njih 30 dalo irelevantne ili oslobadjajuce iskaze, ali je osuda ipak moguca na temelju preostalih 20 svjedocenja.”

Cini se da je upravo to i osnovni razlog zabrinutosti Oricevih branilaca, koji su se zalili na odluku sudaca o skracenju njihovog dokaznog postupka.

Obrana je trazila i da se sudjenje obustavi dok zalbeno vijece ne donese presudu. Nakon sto je taj zahtjev odbijen, advokati su pomalo bezvoljno poceli izvodjenje dokaza, koje ce biti nastavljeno i sljedeceg tjedna.

Merdijana Sadovic izvjestava za IWPR iz Haga.

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-kronika-slucaj-oric-17>